

Mångfald av företag ger mångfald av jobb

Den 4 juni arrangerade IFN ett seminarium om ESO-rapporten ”Jobbdynamik i svenskt näringsliv 1990 till 2009”. Nationalekonomerna Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson presenterade resultatet av sin studie om dynamiken på den svenska arbetsmarknaden. De visar att vad som behövs för att skapa många nya jobb är en mix av små och stora företag. Centrala är dessutom regler och institutioner som är neutrala i förhållande till storlek och ålder på företag.

Vilka jobb har försvunnit respektive skapats under de senaste decennierna? Det var den fråga som IFN-forskarna Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson ställde sig när de började arbeta med ESO-rapporten *Jobbdynamik i svenskt näringsliv 1990 till 2009*. Syftet med ESO-rapporten, men även det policy paper (IFN) där författarna vidareutvecklar arbetet från rapporten, var att undersöka hur jobbskapande och jobbnedläggning är relaterat till typ av företag, utbildningsnivå och bransch. I rapporten undersöker författarna jobbdynamiken för företag och arbetsställen med åtminstone tre anställda, såväl privata som offentliga.

Studien visar att trots den djupa krisen i Sverige under början av 1990-talet och den senare finanskrisen, skapades (netto) nästan 190 000 nya jobb i näringslivet under perioden 1990–2009. Bakom denna siffra finns en mycket omfattande dynamik i sysselsättningen. Dessa 190 000 nya jobb var skillnaden mellan 3 420 000 skapade jobb och 3 230 000 nedlagda jobb. Under ett genomsnittsår tillkom

eller försvann nästan ett av fem svenska jobb.

Det är de små och medelstora företagen som har skapat sysselsättning under den aktuella perioden. Samtidigt visar studien på en mycket hög omsättning av jobb i små och unga företag.

I de minsta företage har närmare vartannat jobb skapats eller försvunnit årligen. Det kan jämföras med motsvarande dynamik i de största företagen där endast cirka 10 procent av jobben omsätts årligen. ”Omsättningen av jobb i de yngsta företagen är mycket hög, drygt 70 procent” skrev författarna i ett debattinlägg på Brännpunkt i *Svenska Dagbladet*.

Ytterligare en slående trend som framkommer i studien är att andelen anställda med eftergymnasial utbildning har fördubblats från början av 1990-talet till slutet av 2000-talet. I huvudsak skedde denna ökning i de största företagen. Andelen anställda med eftergymnasial utbildning ökade från omkring 25 procent i början av 1990-talet till cirka 40 procent vid slutet av 2000-talet, medan anställda

med endast förgymnasial utbildning minskade kraftigt.

Det var denna utveckling av efterfrågan på vidareutbildad arbetskraft som svarade för den största förändringen av antal anställda – de stora och medelstora företagen ökade antalet anställda med eftergymnasial utbildning och minskade antalet med enbart förgymnasial utbildning.

Vilka slutsatser kan då dras beträffande effektiviteten i jobbdynamiken i näringslivet?

Forskarna menar bland annat att mångfald i näringslivet är avgörande för en samhällsekonomiskt effektiv strukturmöjning. Mångfalden gäller inte bara förhållandet mellan små och stora företag utan också mellan unga och gamla företag och mellan små och stora arbetsställen.

”Kopplat till förändringar i teknologi och institutioner kommer olika typer av företag och arbetsställen vara mer eller mindre effektiva över tiden och mellan olika branscher. För att få en samhällsekonomiskt effektiv pågående strukturmöjning behövs därför mångfald i företagandet.”

De efterfrågar regelverk och institutioner som är neutrala vad gäller företagsform och storlek. ”Det kan finnas arbetsmarknadslagstiftning som missgynnar småföretag och småföretagstillväxt. Detta kan innebära att mindre effektiva stora företag genom ett icke neutralt regelverk kan konkurrera ut mer effektiva små företag”, skriver IFN-forskarna i sitt policy paper.

- ESO-rapporten kan laddas ner på eso.expertgrupp.se
- IFN policy paper kan laddas ner på ifn.se/publikationer/policy_papers/2013/60

Forskningsfronten

IFN:s forskningsresultat publiceras i olika kanaler: som working papers publiceras arbeten i preliminär form. I regel utkommer de senare i reviderad form i forskningstidskrifter som är externt granskade, då som accepterade artiklar.

Senast accepterade artikel

Mauritzen, Johannes, ”Scrapping a Wind Turbine: Policy Changes, Scrapping Incentives, and Why Wind Turbines in Good Locations Get Scrapped First”, *Energy Journal*.

Den vanligaste orsaken till att danska vindkraftverk skrotas är att en nyare turbin ska installeras. Beslutet att skrota ett vindkraftverk är ofta beroende av en alternativkostnad, t.ex. knappa markresurser, tekniska förändringar och förändrad bidragspolitik. I denna studie visas att vindkraftverk i områden med gynnsamma vindförhållanden löper större risk att skrotas. Regler som uppmuntrar till skrotning av äldre, dåligt placerade vindkraftverk har faktiskt den största effekten på

Working papers (titel från svensk sammanfattning)

- Starka familjeband formar goda medborgare, av Martin Ljunge.
- Ökad konkurrens påskyndar den tekniska utvecklingen inom jordbruket, av Shon Ferguson och Rose Olfert.
- Rich Man’s War, Poor Man’s Fight? Socio-economic Representativeness in the Modern Military, av Andrea Asoni och Tino Sanandaji.
- Smartare personer tar mer riskfyllda beslut: fakta eller fiktion?, av Ola Andersson, Jean-Robert Tyran, Erik Wengström och Håkan J. Holm.
- Hur ser produktionshierarkier ut i Sverige?, av Joacim Tåg.

Stora framgångar i sociala medier

Den 15 maj publicerade *Washington Post* en artikel som tar sin utgångspunkt i studien "Does Economic Freedom Foster Tolerance?" av Niclas Berggren och Therese Nilsson. Studien hade publicerats i den vetenskapliga tidskriften *Kyklos*. Efter ett par veckor hade artikeln i *Washington Post* kommenterats av nästan 2 200 läsare, fått fler än 72 000(!) gilla på Facebook och renderat fler än 5 000 tweets.

Vi är positivt överraskade över antalet människor som bryr sig om dessa frågor, säger Niclas Berggren, IFN, som publicerat forskningen tillsammans med Therese Nilsson, Lunds universitet och IFN.

Niclas Berggren kommenterar här det överväldigande gensvaret i sociala medier. Själv är han aktiv både på Facebook och Twitter.

Hur tror du att det kommer sig att så många "gillat" artikeln på Facebook?

– Det ämne vår studie tar upp, hur tolerans bestäms, tror jag engagerar många människor. I en globaliserad värld, där bland annat invandringsfrågor är politiskt viktiga, och i en situation när homosexuella börjar likabehandlas lagligt i allt fler länder, blir frågan hur samhällen kan fungera och blomstra trots att människor är olika central. Vad journalisten gjorde var att lyfta fram det mått på tolerans som vi använder, den andel människor som kan tänka sig personer av annan ras eller homosexuella som grannar, och visa hur det ser ut i olika länder i världen. Som sagt engagerar det uppenbarligen människor att se hur toleranta olika befolkningar är.

Vad har uppmärksamheten inneburit?

– Som forskare är man inte bortskämd med att ens resultat sprids i vidare kretsar, så för oss har det lett till att många fler än vad som är brukligt, inte minst utanför vetenskapssamhället, har fått ta del av våra resultat. Ytterst vill man som forskare att den nya kunskap man tar fram ska komma många människor till godo, kanske särskilt beslutsfattare, till del, och förhoppningsvis har den här uppmärksamheten bidragit till det. Vi har också fått en del kontakter via e-post och intervjuer i andra media till följd av inlägget i *Washington Post*.

Är du förvånad?

– Ja och nej. Ja, eftersom forskning sällan uppmärksammas i bredare kretsar. Nej, eftersom jag förstår att toleransfrågor intresserar många.

Hur ser du på forskning och forskningsresultat i sociala medier?

– Forskningen syftar till att förstå verkligheten bättre och sociala medier kan vara kraftfulla verktyg för att sprida kännedom om nya resultat. En del tycks mena att kvaliteten i allmänhet är låg på många inlägg i sociala medier – men vad det här exemplet visar är att också forskning kan bli föremål för spridning genom fora som Facebook och Twitter. Jag tror att forskare bör delta i dessa. Sedan hjälper det förstås när den som torgför budskapet skriver för *Washington Post*, med en enormt stor läsekrets. Det illustrerar att forskare även bör försöka ha goda kontakter med journalister, som i sin tur når ut i vidare kretsar.

Den 19 juni arrangerar SNS seminariet "Privat eller offentligt: Hur förmedlas jobben bäst?". Detta sker inom ramen för IFN-SNS-programmet Från välfärdsstat till välfärdssamhälle. Vid seminariet presenteras aktuella svenska studier om försöksverksamhet med arbetsförmedling och arbetslivsinriktad rehabilitering i privat regi. Studierna har sammanfattats av Richard Öhrvall, IFN, i ett nytt nummer av *SNS Analys*. Han ingår även i seminariepanelen.

Många IFN-forskare deltar i aktiviteter under Almedalsveckan. På www.ifn.se kommer de enskilda engagemangen att publiceras från slutet av juni.

Varje år samlas en internationell forskarellit i skånska Mölle. Bilderna ovan är från årets möte i slutet av maj. Panelen på bilden till vänster handlade om vd-kompensation. Diskussionen leddes av Jason Karaian (The Economist). I panelen ingick professor Raghu Rau, University of Cambridge Alexis Lautenberg, f.d. Schweizisk EU-ambassadör, professor Clas Wihlborg, Chapman University, direktör Deborah Hargreaves, High Pay Centre och The Guardian, professor Evelyn de Rothschild, Cambridge University, Pernilla Ström, Sweco och Uniflex samt Christer Ågren, Svenskt Näringsliv.

En konferens på temat "Youth and the labour market" arrangerades i mitten av maj i Stockholm inom ramen för Nordic Economic Policy Review. Tidskriften lyfter fram gemensamma nordiska frågor och problem. Per Skedinger, IFN, presenterade en uppsats med titeln "Effects of payroll tax cuts for young workers".

På ett seminarium arrangerat av Svenskt Näringsliv presenterade Magnus Henrekson och Tino Sanandaji, båda IFN, en ny studie om beskattning av personaloptioner i andra länder. I en efterföljande panel ingick även entreprenörerna Mattias Miksche, Stardoll och Douglas Roos, Nyheter 24.

I början av maj arrangerade amerikanska Society of Labor Economists ett möte där Karin Edmark, IFN, och Verena Niepel (affilierad) deltog. Under rubriken "skolval" presenterar de, tillsammans med Markus Frölich, uppsatsen "The Short- and Long-Term Effects of School Choice on Student Outcomes – Evidence from a School Choice Reform in Sweden".

Energiforskaren Pär Holmberg deltog i en presentation av antologin "Ett konkurrenskraftigt EU till rätt pris – Europaperspektiv 2013" i Bryssel. Arrangör var Entreprenörskapsforum. Lars Oxelheim, som är affilierad till IFN, inledde och avslutade seminariet.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer åtta gånger per år. Dessutom publiceras "Ny ekonomisk forskning" två till tre gånger årligen.

Nyhetsbrev